

DEBRECZENI

FÜGGETLEN ÚJSÁG

Csütörtök
1926 február 25.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. sz.

ARA:
1500
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. Előfizetési ár: 1/4 évre 420,000 K, 1/2 évre 210,000 K, 1/1 évre 105,000 K, 1 hóra 35,000 K. Külföldre a kétszerese.

Debreczen,
XXIV. évf. 45. szám

A demokratikus blokk kisebbségi véleménye a kormány lemondását követeli a frankügyben elkövetett mulasztások miatt

A miniszterelnököt, a belügyminisztert, a miniszterelnökségi államtitkárt, a honvédelmi minisztert és az igazságügyminisztert teszi felelőssé az ellenzék

Budapesti tudósítónk jelenti: A demokratikus blokk kisebbségi véleményében megállapítja, hogy a politikai felelősség szempontjából az első Nádossy Imre országos főkapitány, a második a Térképészeti Intézet, harmadik a külügyminisztérium, a Jankovich-futár utlevele miatt. A jelentés már itt rámutat a kormány politikai felelősségére abban, hogy 1925. december 15-én a hágai magyar követségre Jankovich letartóztatása után ez a tavorat ment: „Nyolc szám alatti távirat jelentésére: pénzváltás kétségtelenül jóhiszemű, küldetés fenáll, Walkó.” A jelentés szerint a kormány mulasztása állapítható meg, hogy a külügyminisztérium „olyan helyzetbe jutott, hogy bár mulóan és ideiglenesen, mégis olyan táviratot adott le a hágai követünkhöz, mely Jankovich jóhiszeműségét igazolja. A negyedik hivatalos személy Zdravetz István tábori püspök, az ötödik Baross Gábor, a Postatakarékpénztár vezérigazgatója.

A tényállásból kiténik, hogy egyes állami hivatalok vezetői, közülök többen éveken át pénzhamisítással foglalkoztak, az állami Térképészeti Intézetben az országos főkapitány védelme alatt, ugyszólván nyilvánosan folyt egy esztendőnél tovább a hamis frankok gyártása.

Ez már önmagában is elegendő a kormány politikai felelősségének megállapítására. A kormány nem tudott arról, milyen célból tartózkodik Budapestben Schultze Artur német állampolgár, aki az első oktatást nyújtotta a hamisítók számára a második oktató.

Azzal kapcsolatban, hogy a miniszterelnök mikor szerzett tudomást a hamisításról,

a következőket mondja a jelentés. Teleki Pál gróf 1922 első felében tudta meg a hamisítást Windischgraetz-től és Gerőtől, valamint Meszáros-tól. A kisebbségi jelentés megállapítja, hogy

a miniszterelnök már tulajdonképpen 1923 elején, de lehet, hogy korábban, 1922-ben tudomást szerzett arról, hogy herceg Windischgraetz Lajos frankhamisítási tervvel foglalkozik

és erre vonatkozóan már előkészületi cselekményeket is végzett. Ennek el-

lenére a miniszterelnök 1923-ban és 1924-ben Windischgraetz háromszor vagy négyszer fogadta, utlevél és más ügyekben, „talán valami üzleti ügyből kifolyólag is”.

A Perényi-féle levelet komolyan vette a miniszterelnök, mégsem intézkedett úgy, ahogy kellett volna. Nem óvta inteni kell a Teszt, hogy ilyen manipulációktól tartózkodjék, hanem legszigorúbb megtorlást kell kilátásba helyezni, nem a levélírás volt az eszköz, amelyhez folyamodnia kellett, hanem cselekednie kellett volna, házkutatást tartatni.

A kisebbségi jelentés ezután annak megállapításával foglalkozik, hogy milyen mulasztások terhelik a miniszterelnököt.

Mindenekelőtt megállapítja a jelentés, hogy a miniszterelnököt mulasztás terheli, hogy már

1922-ben vagy 1923-ban nem járt el Windischgraetz Lajos ellen,

hogy 1925 november 27-én barátságosan levelezett, ahelyett, hogy cselekedett volna, hogy nem adott Perényi Zsigmond báró komoly üzenete ellenére sem alkalmat Perényi bárónak arra, hogy személyi kihallgatáson megjelenhessék, holott a miniszterelnök genfi utazása előtt november 20-án faluról visszatért és Budapesten december elseje délig, tehát másfél napig tartózkodott. Ha ezt a miniszterelnök meglette volna, lehetetlen lett volna, hogy

éppen Nádossy számára adjon utasítást.

A miniszterelnök a frankhamisítási ügyre vonatkozó értesülését kinevezeti közjogi helyettesítésével egyáltalán nem közölte.

Akkor sem járt el Nádossy ellen, amikor bevallotta négy szemközt, hogy a frankügyben hibásnak érzi magát.

A miniszterelnök ugyanis december 17-én pár percre fogadta Nádossyt, aki jelentést tett arról, hogy „Prónay utján rendeletét megkapta és hibásnak érzi magát, amikor nem jár el kellő időben és nem akadályozta meg ezt a frankhamisítást”.

A miniszterelnök összes intézkedése ebben a pillanatban az volt, hogy utasította Nádossyt, tegyen bővebb jelentést a belügyminiszternek, majd amikor ez nem történt meg, nyugod-

tan elutazott, ahelyett, hogy Nádossy ellen intézkedett volna.

A miniszterelnök előadásával szemben a kisebbségi vélemény megállapítja herceg Windischgraetz rendőri felügyelet alá helyezése, tehát a francia megbízottak beavatkozása alapján történt meg és a herceg letartóztatása csak 1926 január 4-én következett be.

December 16-tól december 31-ig Windischgraetz és Nádossy minden ellenőrzés nélkül szabadon érintkezhetek egymással.

Rakovszky belügyminiszter alku-do-zása Nádossy Imrével és herceg Windischgraetz

Rakovszky Iván belügyminiszter Nádossy Imre utján Windischgraetz Lajos herceget december 25-ére, karácsony első napjának délelőttjére Nyul uccai magánlakására rendelte.

Rakovszky Iván belügyminiszter magánlakásán beszélgetett a két gyanúsítottal. E beszélgetés folyamán tisztában volt azzal, hogy Windischgraetz „benne van”, ekkor merült fel viszont megerősítette azt a régen fenálló gyanút, hogy a Nemzeti Szövetség is valamilyen formában „benne van”. A civilizált világban alig lesz valaki, aki méltányolni fogja a nyomozásnak ezt a kedélyes formáját, hogy a belügyminiszter magánlakásán vendégül látja a gyanúsítottakat és velük társalogva nyomoz. Mindez az eljárás a belügyminiszter ur szerint a miniszterelnök ur tudtával történt. Természetesen ezért együttesen terheli őket a politikai felelősség.

Nádossynak hazafias aggályai voltak, vajjon az ő jelentkezése nem fog-e az országnak ártani.

A belügyminiszter ezt egész komolysággal adta elő, megfélemlítve arról, hogy az, akinek nem hazafias aggályai évek óta a frankhamisítás elkövetésére és védelmezésére, annál furcsán elkésett a hazafias aggodalom, amely akkor keletkezett, amikor a cselekményért bünhődni kell.

A belügyminiszter szőzről-szóra azt mondja vallomásaiban:

„A diskurzusnak nagyrésze azzal telt el, hogy Nádossy Imrét ebben az irányban meg kellett nyugtatnom.”

Sőt Nádossy ezután egy másik aggályát adta elő. Azt mondotta ugyanis, hogy amikor ő utoljára beszélt Win-

dischgraetz, kijelentette neki, hogy nem fog vallani. Tehát mint magánember árulónak érezte magát Windischgraetz zsemben, ha leteszi ezt a vallomást és erről őt nem értesíti.

A belügyminiszter tehát Nádossy Imrének módot adott arra, hogy Windischgraetz herceggel elintézte ezt a „becsületbeli” ügyet.

Január 4-én Nádossy Imre újra felkereste a belügyminisztert és újra „aggályait” fejezte ki aziránt, hogy jelentkezése az országra nézve nagy veszedelmekkel fog járni. A belügyminiszter Nádossyt ismét megnyugtatta, sőt saját miniszteri autóján vitte el. Ő maga leszállt a belügyminiszteriumnál, míg Nádossy a pénzügyminiszteriumnál szállt le és onnan ment gyalog Windischgraetz herceg lakásáig.

Rakovszky megtagadta a felvilágosítást Vassnak

Vass József helyettes miniszterelnök január 1-ig semmiféle információt nem kapott, sőt a belügyminiszter egyenes kérdésére, kifejezetten megtagadta vele szemben az információ megadását.

Azok a terheltek, akik kezdetben a tagadás álláspontján voltak, később vallomást tettek és azt állítják, hogy ők abban a tudatban vettek részt a frankhamisításban, hogy az félhivatalos akció.

Az ő állításuk szerint a frankhamisítás mögött tulajdonképpen maga a kormány áll, amely azonban érthető okokból nem vállalkozhatik az értelem szerzősége. Windischgraetz herceg egy listáról számtalan előkelő és magasabb körökhöz tartozó egyéneket olvasott fel, akik vállalkoztak volna a hamis frankosok elhelyezésére.

A kormány eljárása a szokolhamisítókkal szemben — felbátorította a frankhamisítókat

A kormány felelőssége a frankhamisítás lehetőségéért megállapítható még azért is, mert előzően elnézéssel kezelte a szokolhamisítási bűnügyeket.

Az a büntetlenség, amelyben végső esetben a szokolhamisítók részesültek, azt a hiedelmet kelthette a frankhamisítás részeseiben, hogy az ő cselekményük is megtorlás nélkül marad. Meszáros Gyula személyén keresztül tehát kétségtelenül megvan az összefüggés a frankhamisítás és a szokolhamisítás között.

Ezután hosszasan foglalkozik a kisebbségi vélemény

a kormány felelősségének kérdésével a nyomozás további folyamán.

A kormánynak különös súlyt kellett volna helyezni arra, hogy a nyomozás során ne várjon impulzust a francia megbízottaktól, hanem önmaga gyorsan és erélyesen intézkedjék. Nádossy Imre letartóztatása után nem-

csak a nyomozás irányítását, hanem magát a nyomozást is az ügyészség vette kezébe. Erre a törvény szerint joga van az ügyészségnek, amde az történt, hogy megtagadták a francia megbízottak úgynevezett kollaborálását. A nyomozás számos hiányban szenved. Szembeszökő a vádiratban az, hogy Baross Gábort csak bűnpár-

tolás miatt vádolják, habár résztvett a Windischgraetz lakásán tartott tanácskozásokon, habár látta a hamis frankokat és habár ő volt Windischgraetz valutáinak őrizője és habár a Perényi levél után reggel 6 órától délig a Nemzeti Szövetség helyiségéből elszállított hamisítványokat tartalmazó egyik láda az ő lakásán volt.

A kisebbségi vélemény a következő konkluziót vonja le:

A kormány a frankhamisítás ügyében súlyos mulasztásokat követett el, úgy a megelőzés szempontjából, mint a nyomozás irányítása körül. Ha a kormány, különösen a miniszterelnök, kötelességét komolyan teljesíti, a frankhamisítási ügy szégyenétől megkímélhetné volna az országot.

De a kormány magatartása ebben az ügyben a terheltek előadása szerint egyébként is aggasztó és e tekintetben különösen súlyos esik a mérlegbe herceg Windischgraetz Lajos magatartása, aki sokszoros éjjel és nappali kihallgatás ellenére sem hajlandó arra kérdésre nem-mel felelni, hogy a kormány tudott-e vállalkozásáról.

A felelősség elsősorban a miniszterelnököt terheli, másodsorban a belügyminisztert, a miniszterelnökségi államtitkárt, Jankovich Arisztid reaktiválásának és

nyugdíjazásának körülményei miatt a honvédelmi minisztert és a nyomozatnak 1926 jan. 5-től fogva történt irányításáért az igazságügyminisztert.

Eveken át lehetséges volt, hogy egy titkos társaság hamis frankok gyártásának tervét akadálytalanul szője, egy esztendőnél tovább lehetséges volt, hogy az állami térképészeti Intézetben valósággal nyilvánosan gyártották a hamis frankot az országos főkapitány védelme alatt. A kormány, amely alatt ez megtörténhetett, nem maradhat a helyén, az a kormány ebben az ügyben nem vezetheti tovább a nyomozást, nem képviselheti tovább a vádat. Erre a feladatra csak érdektelen kormány vállalkozhatik, csak az alkalmas, a teljes igazság pártatlan kiderítésére.

A többségi vélemény nem állapítja meg a kormány politikai felelősségét

Rubinek István, a frankbizottság előadója a nemzetgyűlés mai ülésén a bizottság eljárásának befejezéséről és eredményéről szóló jelentését az alábbiakban terjesztette elő:

A hamis pénz gyártására való szövetkezés 1923 elején történt.

Tényként veszi a jelentés Windischgraetz vallomását arra vonatkozóan, hogy a pénzhamisítás gondolata nem tőle ered, hanem külföldről származik, de hogy kikkel beszélt azt meg, Windischgraetz erre nézve a vallomást megtagadta.

Az akció finanszírozására mintegy 6160 millió koronát fordítottak.

Nadosyt három év előtt avatta az ügybe Windischgraetz herceg.

Windischgraetz összeköttetést keresett a Térképészeti Intézet vezetőjével, előbb Haits Lajos vezértanácsnokkal, majd később Kurz Sándor főtanácsossal, akik előtt Windischgraetz hangsúlyozta, hogy hazafias akcióról van szó, Windischgraetz hercegnek Haits ajánlotta Gerő Lászlót, azzal hatott Haits Lajosra, hogy megemlítette, hogy az akcióról Nadosy is tud.

A jelentés Kozma Miklósnak, a MTI vezetőjének vallomásaiból azt a következtetést vonja le, hogy

Kozma Miklós csak mint kúriozumot közölte a miniszterelnökkel a fantasztikus marhaságnak tetsző hírt.

Prónay György miniszterelnökségi államtitkár a miniszterelnöknek megemlítette a Perényi üzenetét, amire a miniszterelnök azt a megbízást adta Prónaynak: „Menj el Nadosyhoz és mondd

meg neki az előzményeket, add nevében azt az utasítást neki, hogy nézzen utána a dolognak és akadályozza meg.” Bár Prónay közben tárgyalt Nadosyval, a miniszterelnöknek megbízásának teljesítéséről csak december 24-én tett jelentést.

Khuen-Héderváry Sándor gróf a bizottság előtt előadta, hogy az első hágai távirat előtte nem volt gyanus, mert azt hitték, hogy Jankovichot csak az a baj érte, hogy véletlenül két hamis ezerfrankost találtak nála. Ebben a feltevésben küldte a külügyminisztérium Hágába december 15-én azt a táviratot:

pénzváltás kétségtelenül jóhiszemű, kiküldetés fennáll. Walkó.

A miniszterelnök utasította Nadosyt, hogy az ügyről tegyen bővebb jelentést a belügyminiszternek. Miután Nadosy ezt elmulasztotta, meggyőződtek arról, hogy Nadosy az ügyben többet tud, mint amennyit beismer.

A nyomozás

December 31-én a belügyminiszter jelentette, hogy a frankügyben Windischgraetz szerepe kétségtelen és valószínű Nadosy bűnpártolása is. A nyomozás ebben az időben pozitív bizonyítékok hiányában megrekedt. Nagyobb erővel csak akkor indult meg újból, amikor Nadosy beismerte bűnrészségét.

A miniszterelnök hozzájárult a belügyminiszter tervéhez, hogy a már részben beismerésben

levő Nadosynak engedélyt adjanak, hogy Windischgraetz lakásán felkeresse.

Ez a látogatás január 4-én meg is történt. Ezen a napon megtörtént Windischgraetz és Nadosy letartóztatása is.

A bűnügy célja tekintetében egységes és határozott megállapítást a bizottságnak tenni nem sikerült. „A bűnügy teteseit és részesit nem egységesen kialakult cél vezette és az akció nem volt mentes bizonyos anyagi vonatkozásoktól sem”.

Mészáros az akció kezdetén a megbeszéléseken résztvett. Nem foglalkozik a bizottság Schultze szerepének megállapításával.

Nadosy Imre ez ügyben a hávéd szerepét töltötte be, aki hivatali állásával fedezni tudja az akciót.

A kormány felelőssége Nadosy szerepléséből nem állapítható meg. A felelősség csak ott kezdődne, ha a kormány, vagy annak egy tagja alantásának felderített hibáját eltussolja. A jelen esetben azonban ennek ismérvei nem fognak fenn.

Megvizsgálta a bizottság a miniszterelnök és a kormány szerepét abban a tekintetben is, hogy **a bűncselekményről a miniszterelnöknek és a kormánynak mennyiben volt tudomása.**

E tekintetben a bizottság Rába Dezső többszöri vallomását is mérlegelte, aki vallomásában arra a következtetésre jutott, hogy a kormánynak, illetve a miniszterelnöknek előzetesen tudnia kellett a frankhamisításról. A bizottság megállapítja, hogy Rába Dezső maga sem állítja, hogy a kormány illetve a miniszterelnök tudott a bűnügyről.

Ha a kormány tényleg tudott volna az akcióról, — mondja a

Farkas Tibor és Rassay különvéleménye

Farkas Tibor különvéleményében indítványozza: mondja ki a nemzetgyűlés, hogy a bizottság jelentése alapján felvett tényállást nem tartja elegendőnek ahhoz, hogy ilyen nagyjelentőségű bűncselekmény politikai vonatkozásaira nézve megfelelő határozatot hozhasson és utasítsa a bizottságot, hogy a vizsgálatát ha adéktalanul folytassa akkor, ha a nemzetgyűlés a bizottságot a tanúidézés és az eskü alatti kihallgatás jogával felruházta.

Nem merültek fel perrendszerü bizonyítékok arra nézve, hogy a kormány vagy annak valamelyik tagja a bűncselekmény elkövetésében részes volna.

Valószínűnek látszik hogy a kormány gyengesége a kilengésekkel és a titkos alakulatokkal szemben, a nem mindig kellő módon megtorolt bűncselekmények, a hazafias jelszavakkal üzött visszaélések valóban előmozdították a frankhamisítás elkövetését.

Teljesen kizárt dolog, hogy rendes kormányzati gondnokság mellett ennyi magas állású tisztviselő hónapokon és éveken keresztül

jelentés — mivel lenne magyarázható a nyomozó hatóságoknak nyilván felsőbb utasítás alapján tanúsított erélye.

Olyan jelenségek, amelyekből **a belügyminiszter politikai felelőssége megállapítható lenne, fel nem merültek.**

A hamis román utleveleket Nadosy bizalmi embere utján pénzért szerezte meg. Nem merült fel semminemű ténybeli adat arra, hogy az akció bármily királymozgalommal állott volna összefüggésben.

Gömbös Gyulától Windischgraetz fiatalembereket nem kért, ilyeneket ő nem is ajánlott és semminemű adat nem merült fel, mely szerint Gömbös az ügygel vonatkozásban állott.

A bizottság tisztázta Teleki Pál gróf szerepét is,

Bár Windischgraetz beszélt neki bizonyos tervekről, ő azon volt, hogy a terv végrehajthatatlanságáról Windischgraetzet meggyőzze. Abból, hogy Teleki Gerőt kérte fel a kökliség megszemlélésére, nem lehet azt a következtetést levonni, hogy Teleki összefüggésben állott a frankhamisítással.

A miniszterelnök úgy Teleki Pál grófnak három év előtti, mint pedig Kozma Miklósnak mostani közlésével kapcsolatban kötelességét a legteljesebb mértékben teljesítette, a rendelkezésre álló elővigyázati rendszabályokat fogantatította s ha ennek dacára a bűncselekmény elkövetetett, a miniszterelnökkel szemben a politikai felelősség fennforgása meg nem állapítható.

A bizottság semmi további intézkedésnek szükségét nem látja s indítványozza, hogy a nemzetgyűlés a bizottság jelentését helyeslően vegye tudomásul s a bizottság eljárását tekintse befejezettnek.

állami intézmények segítségével bűncselekményt követhetett volna el, anélkül, hogy felettes hatóságuk erről tudomást szerzett volna.

A nyomozásra vonatkozólag megállapítható, hogy

kisebbségi vélemény szerint terheli a miniszterelnököt és sokkal inkább államtitkárát, továbbá a belügyminisztert, az igazságügyminisztert, a kereskedelemügyi minisztert és a térképészeti intézetet ellenőrző minisztérium vezetőjét, vagy államtitkárát.

Rassay Károly a bizottság tegnapi ülésén külön indítványt nyújtott be, amely szerint megállapíthatónak találta a bizottság a kormány politikai felelősségét. Felelősség terheli a kormányt a magasállású, széles hatáskörrel felruházott közfunkcionárius személyek megválasztásánál is. Utal Nadosy Imre országos főkapitány, Zadravetz István tábori püspök és Baross Gábor postatakarékpénztári elnök személyére.

A kormány a cselekmény jelentőségét lebecsülte és sem a bűncselekmény megelőzésére, sem annak megtorlására a szükséges intézkedéseket nem tette meg.

Meg kellett állapítani a kormányzat felelősségét amiatt a ma-

**A JOST CUKRÁSZDA
ujjonnan átalakítva
az uri közönség rendelkezésére áll.**

gatartása miatt is, hogy a megismétlődő nyilatkozatokban az ügyben szereplő vezető egyéneket akként tüntette fel, hogy a cselekményt hazafias érzésből, irredenta célok érdekében követték el. Ez a beállítás megerősítést nem nyert, de alkalmas volt arra, hogy az egész világ előtt az ügyet kiemelje a közönséges bűnügy keretéből és politikai ügyvé tegye.

Mindezek alapján a bizottság javasolja a nemzetgyűlésnek, hogy ebből az ügyből kifolyólag a kormányt a politikai koncepciók levonására utasítsa.

Debrecen város megkérte az engedélyt a zálogházra

Ismerets, hogy Debrecen város tanácsa, mint egyik legfőbb érvet hozta fel a Debreceni Takarékos és Hitelintézet megvétele alkalmával amellyel, hogy a részvénytöbbség megszerzése szükséges, azt, hogy újból megnyitja az intézet által időlegesen megszüntetett zálogházat, hogy ezzel szociális célokat szolgálhasson és a szegény néposztály részére hitelforrást nyisson.

Most azután Debrecen város elsőfokú közigazgatási hatósága előtt már benn van a kérvény a zálogház engedélyezése iránt, illetve véleményezése iránt. Mihelyt a kereskedelmiügyi miniszter jóváhagyja annak megnyitását, a város a zálogintézetet megnyitja a pénztárral.

A Takarékos és Hitelintézetnél egyebként most folynak a felértékelési munkálatok. Mihelyt az aranymerleg elkészül, akkor megtartja a pénztárat a közgyűlést, amelyen megválasztják az új igazgatóságot, felügyelő bizottságot és az üzembizottságot is, amelynek tagjait a közgyűlés februári rendes közgyűlésén delegálja. Előreláthatóan két hét múlva mindez már megtörténhet és akkor a Takarékos és Hitelintézet megkezdheti a városi rezsimben új működését.

A csütörtöki rádió

Budapest (546) 2 Kw. 9.30: 10.30: Hírek. 11.30: 1.30: Zongorajáték. 2.30: 3.00: Hírek. 4.00: Weigert Aladár zongorázik, Foglár Erzsébet szaval. 5.00: Szórakoztató zene. 6.30: ifj. Gonda Béla előadása: Régi gálans asszonyok, mai dolgozó nők. 7.00: Táncczene. 7.30: Sároosi Mihály énekel. 8.30: Aria est (K. Saboli Anna, Gábler Vilmos és Leichter Endre). 10.00: Táncczene Stuttgart (446) 1.5 Kw. 4.15: Asszonyoknak. 4.30: Hangverseny. 6.30: Angol tanfolyam. 7.00: Előadás. 9.00: Vidám est.

Wien (530) 1.5 Kw. 1.00: Hírek. 3. Hangverseny. 4.00: Táncczene. 6.50: Hírek. 8.15: Angol tanfolyam. 8.30: Hangverseny. Zürich (515) 1.5 Kw. 11.00: Zene. 4.15: Hangverseny. 5.15: Mesék. 6.10: Színházi hírek. 7.10: Eszperantó tanfolyam. 7.40: Angol tanfolyam. 8.15: 8.15: „Siegfried” (Wagner). i Róma (425) 2.5 Kw. 8.00: Hírek. 9.00: Hangverseny. 10.00: Hírek. Toulouse (441) 2 Kw. 2.05: Színházi hírek. 5.50: Mesék. 8.55: Tánccest. Oslo (382) 1.5 Kw. 7.30: Angol tanfolyam. 8.00: Hangverseny. 9.30: Angol tanfolyam. 8.00: Hangverseny. 9.30 Szavatok.

Berlin (505 és 576) 10. 4.5 Kw. 7.45: A nőről. 8.30: „Die Katastrophe” (Gramatky regényének folytatása). Breslau (418) 1.5 Kw. 7.30: Lengyel tanfolyam. 8.30: Orgonahangverseny. 9.05: Wilhelms Bölsche szerzői estje.

A demokratikus ellenzék a legélesebb harcot hirdeti a Bethlen kormány ellen

Budapesti tudósítónk jelenti: A Ferencvárosi Demokrata Körben ma este politikai vacsora volt, amelyen

Peyer Károly

szólt fel elsőnek. Mint a parlamenti bizottság tagja, — mondotta — olyan dolgokról szerettem tudomást, amiket még álmodni sem mertem volna. Mi az ország jó hírnevének érdekében rendületlenül haladunk tovább azon az úton, amelyen elindultunk, mert az a hazafiság, amely frankhamisításon épül fel, ezután is szemben fogja találni magát velünk. Jöjjön új kormány, likvidáljuk az egész rendszert!

Horváth Zoltán

hangoztatta, hogy a frankhamisítás nemcsak közönséges bűntény, hanem közönséges butaság is, mert mindenkinek ártottak vele, csak a franciáknak nem. Ha Bethlen azt akarja, hogy az ő felelősségét pártatlanul állapítsák meg, mondjon le és mint magánember lépjen a bíróság elé.

Nagy Vince

rámutatott arra, hogy Bethlennek át kellett volna adnia a kormányt, még ha ennek a többségnek is, amely iránt mi bizalmatlanok vagyunk. A többségi jelentés azt mondja, hogy sem a kormány sem egyetlen képviselő sem felelős a frankhamisításért és abban nincs

része. Ez a megállapítás hamis tényállítás, mert a tényekkel semmi okozati összefüggésben nincs.

Nemcsak Franciaország fogja szigorúan elbírálni a frankbizottság jelentését, hanem Hollandia és a skandináv államok is, ahol megakarták károsítani a lakosságot. Kizárt dolog, hogy Anglia bizalmal volna ezzel a kormánnyal szemben. Más kormánynak kell jönni, mert Bethlen hazárdjátékot folytatott, épügy, mint Kun Béla.

Létay Ernő

hangoztatta, hogy Bethlenék az államfő személyével akartak takarozni, ami a legsúlyosabbban elítélendő. A kisebbségi véleménynyel egyetért az egész nemzet.

Vázsonyi Vilmos

elítéli Peyer kitiltását. Aki az ügyet mellékvágányra akarja terelni, azzal nincs ott az igazság. Tiltakozik az ellen, hogy az egész ügyet át akarják játszani személyes térére. A régi világban ismeretlen volt az, hogy egyik, vagy másik miniszterelnök személyéhez lett volna kötve Magyarország jövője, Nem engedi az ügyet felekezeti vágányra terelni; ő nem egy felekezethez, hanem a magyar nemzetnek a politikusa. Jogot, igazságot akar a demokratikus ellenzék, azt, hogy a magyar mosolyt feltámassza.

A beszédeket a nagyszámu közönség zúgó tapsal fogadta.

Egy volt csendőrszázados románbarátsággal, panamázzal vádolta Péchy László szatmári főispánt

A főispán védője kifogást emelt a bíró ellen, mert engedte, hogy a tanu a főispán üzleteiről beszéljen

A debreceni járásbírószék szerdán délelőtt szereplői miatt is érdekes ügyet tárgyal. A vádlottak padjára került mádélvai Zöld Aladár ny. csendőrszázados, határrendőrségi felügyelő, aki ellen Péchy László császári és királyi kamarás, Szatmár vármegye jelenlegi főispánja panaszt tett az ügyészségen rágalalmazás és becsületsértés vétsége miatt.

Az ügy előzménye az, hogy mádélvai Zöld Aladár, Debrecenben találkozott 1921. májusában Szentiványi Géza bikszádi földbirtokról beszélgettek. A beszélgetés során mádélvai Zöld Aladár nem éppen hízlegően fejtette le a szatmármegyei állapotokat és különösen Péchy László főispán dolgairól beszélt. Szentiványi Géza, aki Péchy Lászlónak jó barátja, Zöld Aladár közléseire kijelentette, hogy nem hiheti el Péchy Lászlóról, hogy olyan szabálytalan dolgokat követne el.

Szentiványi Géza a beszélgetés után május 9-én levelet írt Péchy Lászlónak, amelyben elmondta a Zöld Aladárral való beszélgetését. A levél a következő: „Zöld Aladár határrendőrségi tisztel beszélgetve a csonka Szatmárvármegyéről jött fel a szó, amikor is ő az ottani állapotokat lehetetleneknek mondta, miután Péchy László a főispán. Péchy, aki Jeszenszkyt kiüldöztette, pedig — követelt el a románok kivonulásakor olyan dolgokat, ami miatt végre most kitörtük a nyakát.

Szeszt csempészett Szatmárra és adott el a románoknak, ugyan-

akkor, amikor egy zsidó rengeteg szeszt es egvb értékeket mentett meg a románoktól.

En megjegyeztem, hogy felőled ilyen el nem hihetek, mire ő írásos bizonyítékokra hivatkozott, amelyek az ő kezeiben vannak. Még sokat beszélt, aminek az értelme az volt, hogy

te, miután panamázta, nem lehetsz tovább főispán

és már meg is buktál a Zöld Aladár és a Jeszenszky leleplezősége folytán. Utódod egy erdélyi menekült, akinek a nevét még nem mondhatta meg.

Miután nem tartottam megengedhetőnek, hogy tisztességes emberekkel a hatuk megett alattomosan rágalmazzanak, kötelességszerűleg tudomásodra hozom a hallottakat, hogy eljárhas a nevezett ur ellen. Szívvelyes üdvözléssel maradtam őszinte barátod: Szentiványi Géza. Pusztalák, 1921. május 9.”

A levél vétele után Péchy László főispán belügyminiszteri felhatalmazás után meglette a panaszt Zöld Aladár ellen a debreceni ügyészségen. Az ügyészség a vádat nem vállalta és így az ügy a járásbírószék elé került. A főispánvadásztól képviselőt látta el. Bay Adám dr. járásbíró 1922 május 31-én tartotta meg a tárgyalást az ügyben és

felmentette Zöld Aladárt az ellene emelt vád alól.

Felebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került, mely 1922 december 27-én új eljárásra utasította a járásbírószéket, azzal, hogy a valódiság

kérdését is tisztázza. Az új eljárás lefolytatásával Mellán Dezső dr. járásbíró bizta meg a törvényszéket. Az első tárgyalást 1925 decembereben tartották meg, de ítélethozatalra nem került sor, mert a tárgyaláson csak Zöld Aladár volt kihallgatható. A második tárgyalást jan. 26-án tartották meg. A tárgyaláson megjelent Péchy főispán is személyesen, ügyvédjével együtt. Ezen a tárgyaláson a bíró a vádlott kérésére elrendelte a valódiság bizonyítását, amit Péchy ügyvédje ellenezett.

A vádlott felsorolja vádjait

A vádlott a tárgyaláson azt hangoztatta, hogy nem azt mondta, hogy a főispán panamázott, sem azt, hogy szeszt csempészett, hiszen az oláh határ fel sem volt állítva még, hanem, hogy a magyar bevonulás előtt pár nappal eladta a szeszkezelést az oláhoknak, aztán jogtalanul vett át egy hivatalos aktát az oláh főszolgabírótól és helyezte el Kaprinay oláh közjegyzőnél. Felfüggesztés nélkül, csendőrijárral lett eltávolítva hivatalából Jeszenszky főszolgabíró s a főispán díszmagyarban akart tisztelni a román király előtt. Az érvényben lévő tiltó rendeletek ellenére vásárolt élelmiszerburgonyát és azt szeszfőzésre használta fel.

Szentiványi Géza földbirtokos eskü alatt vallotta, hogy a levélben foglaltakat Zöld neki mondta. A vádlott által bejelentett tanuk kihallgatásának elrendelésével a tárgyalást elaupták.

Mellán Dezső dr. járásbíró szerdán délelőtt kezdte meg a folytatólagos tárgyalást és kihallgatta a vádlott által bejelentett tanukat. Elsőnek Jeszenszky Gusztáv századost hallgatta ki a bíró. A százados, Péchy főispánt gyermekkorra óta ismeri és vele távoli rokonságban is van. A románok kivonulása után néhány nappal az Uj Nemzedék című napilapban — mondta a tanu — azt olvastam, hogy testvéremet, Jeszenszky főszolgabíró hazaflatlan magatartással, szabálytalanságokkal és oláhbarátsággal vádolták.

A cikk olvasása után azonnal leutaztam két tisztársammal Mátészalkára, ahol szolgabíró volt a testvérem és érdeklődtem, hogy mi igaz a cikk állításaiából.

Sok kutatás után sem sikerült semmit megállapítani a vádakból.

Több úrral beszéltem, de azok kijelentették, hogy Jeszenszky főszolgabíró kifogástalanul viselkedik és nyilatkozatot is adott arról, hogy sem a kommun alatt, sem a román megszállás alatt semmiféle szabálytalanságot nem követett el. Ezek után felkerestem a testvéremet és megkérdeztem, hogy ki idézte elő az ellene indult hajsztát. A testvérem elmondta, hogy őt Péchy László főispán és Komoróczy Iván alispán állandóan üldözik és az ő mesterkedéseik által került letartóztatásba.

Jeszenszky századost vallomására megeskették.

A következő tanu Jeszenszky Béla volt mátészalkai főszolgabíró. Vallomásában előadta, hogy

a sok hajsztát mind Péchy Lászlónak köszönheti, aki ellensége és mindig intrikált ellene.

Az ellenségeskedés — mondta a tanu — még 1907-ben vette kezdetét egy választási ügyből kifolyólag. A viszálykodás olyan nagy volt, hogy 9—10 évig nem is érintkeztek egymással. Az ellenségeskedés a legjobban 1915-ben robbant ki, amikor a belügyminiszter felfüggesztette állásától Illosvay Aladár alispánt. A meg-

üresedett állásra többen pályáztak és Péchy László, aki akkor főszolgabíró volt, megbukott. A bukás annyira elkeserítette, hogy munkaképtelenség címén nyugdíjaztatását kérte. A nyugdíjaztatásának jogerőre emelkedése után Jeszenszky megpályázta a má-tészalkai főszolgabírói székét, amelyet Péchy László elhagyott és a Péchy pártfogoltjával, Luby Gézával szem-ben 289 szavazattöbbséggel meg is választották őt főszolgabírónak. Ezen a választáson Péchy korteskedett Je-szenszky ellen és a gyűlésen azt mondta, hogy Jeszenszky nem meg-bizható, mert szegény ember.

A forradalom kitörésekor Péchy László a Nemzeti Tanács elnöke lett és mint ilyen, főlém került.

Később 1919. április havában a szé-kely hadosztály parancsnoksága dr. Streicher Andor közigazgatási gyá-kornokot nevezte ki alispánnak. Az új alispán engem állásomtól megfosztott és helyettem Péchy Pétert, a László rokonát nevezte ki.

A törvénytelen intézkedésnek ma-gam nem vettem alá és a hivatalo-mat nem adtam át. Mint magyar fő-szolgabíró működtem egészen 1919 szeptemberéig, amikor a románok rendelkezési állományba helyeztek, mert az utasításukat nem követtem és helyettem egy román, dr. Germán Jánost neveztek ki. A román csend-őrök — mondta a tanu — a román állam és nemzet szidalmazása gyanúja miatt letartóztattak és Szatmárra ki-tertek. Rövid kihallgatás után azon-ban, mint magyar állampolgárt elbo-csájtottak és átengedtek a demarká-ciósi vonalon.

Aznap találkoztam Mátészalka fő-terén Péchy Lászlóval, aki szemmel láthatólag megdöbben, mikor meglá-tott és azt kérdezte:

— Már itthon vagy?

— Nem sikerült a trükk — felel-tem erre.

Germán román főszolgabíróval beszéltem megszállt területen, aki azt mondta nekem, hogy egy Suta nevű irnok közvetítésével Péchy László csinálta azt, hogy a romá-nok elvigenek.

Péchy különben gyakran járt a román főszolgabírónál. A románok kivonulása után Péchy Lászlónak, mint kor-mánybiztosnak és Ilosvay alispánnak az intézkedésére szuronyos csend-őrökkel dobáltak ki a hivatalomból, melyet törvényes rendelkezés hiányá-ban elhagyni nem akartam.

A rajtam esett sérelem orvoslása miatt Budapestre utaztam fel a bel-ügyminisztériumba és mikor hazamen-tem, Füst nyiregyházi ügyész in-tézkedésére, akivel Péchy beszélt, le-tartóztattak és bekísértek a törvény-szék fogházába. A vizsgálóbíró azon-ban szabadlabrára helyezte.

A belügyminiszter 1922 február-jában állásomba visszahelyezett és mikor ezt megtudták, Péchy felment a fővárosba és magával vitte az egész tisztikar lemondá-sát, arra az esetre, ha én ismét visszakérek az állásomba.

Ferdinándy akkori belügyminiszter kert, hogy kérjem a nyugdíjaztató-mat. Később Tomcsányi belügyminis-ter hozott ügyemben egy határozatot, melyet a mai napig sem közöltek ve-lem.

A tanu ezután a főispán burgonya és szeszületeiről akar beszélni és hozzá is kezd, hogy látott 14 szeke-ret, melyeken szeszt vittek a fuvaro-sok.

Tovább nem tudja folytatni, mert a főmagánvádlo képviselője, dr. Olch-

váry László idegesen felpattanva a helyéről egész hangosan kijelenti:

— Ez nem tartozik ide! Ezért nem emeltünk vádat!

Mellán dr. bíró: Tehát nem tiltakozik ezen állítások ellen, elismeri?

— Elismerem, de még sem engedhető meg, hogy egy magas pozícióban levő ember ügyeit így nyilvánosan pertraktálják!

— Kérem, én aggályossági kifogással élek.

Mellán dr. bíró: Milyen címen?

— Elfogultság miatt, mert a bíróság a bizonyítást a vád kereteit meg-

haladó módon foganatosította. Az elfogultsági kifogást írásban is meg fo-gom indokolni.

Mellán Dezső dr. kir. járásbíró: Az elfogultsági kifogást megtehette volna az előző tárgyaláson is. Különbén a járásbíró a bejelentett kifogást el-fogadja és ez okból a tárgyalást el-napolja és Jeszenszky Bélának el-hangzott vallomását ezért már jegy-zőkönyvbe sem veszi. Az iratokat át-adja a törvényszék vádtaácsának el-bírálas végett. Ha 3 nap alatt nem adja be a magánvád képviselője írás-ban a megokolást, anélkül fogja a járásbíró az ügyiratokat betérjesz-teni.

Augusztusban már a debreceni világítási vállalat világit Balmazújvároson

Megírta a Debreceni Független Ujság, hogy Debrecen városa, il-letve a város világítási vállalata megállapodást kötött Balmazújvá-roso vezetésével aziránt, hogy Balmazújváros bevezeti a villamos közvilágítást és pedig a debreceni világítási vállalat által, amely a villamos aramot is szolgáltatni fogja Balmazújváros képviselő testülete most foglalkozott ezzel a kérdéssel és ennek kapcsán a Debrecennel kötött megállapodás-sal, azt egyhangúan jóváhagyta. Rövidesen felterjesztik most ezt a határozatot a belügyminiszterhez, amely minden valószínűség szerint rövidesen jóváhagyja a határoza-tot és így a bevezetési munkálatokat mielőbb meg lehet kezdeni, úgy hogy Rimánóczy Béla vi-lágítási vállalati igazgató vélemé-nye szerint

augusztusban már a debreceni villamos árammal világhatnak Balmazújvároson.

Ugyancsak

most folynak a tárgyalások Ujfehértó község vezetőségével

és képviselőivel is a villamos vi-lágítás bevezetése érdekében.

amelyet szintén a debrecen városi világítási vállalat végezne.

A kezdet stádiumában vannak a tárgyalások Hajdubadházi város tanácsával is,

ahol különösen a város kiváló polgármestere dolgozik azon, hogy a villamos világítást beve-zessék a városba, amely most erő-sen a fejlődés útján van.

Ezeket kívül más hajdumegyei és szomszédos községekkel is foly-nak előzetes tárgyalások, amelyek arra engednek következtetni, hogy a világítási vállalatnak rövidesen igen kiterjedt üzletköre lesz és megalapozhatja jövődi nagysá-gát. A jelek arra engednek követ-keztetni, hogy

a város világítási vállalata Csonka-Magyarország egyik hatalmas üzemévé fejlődik ki.

Természetesen ekkor és e célból már elkerülhetetlen lesz a vi-lágítási vállalat villamos gyárában az új gépek régen tervezett fel-állítására, ami most már gazdasági-lag lehető és érdemes is lesz, mert hiszen a kiterjedt üzem mellett ez nemcsak feltétlenül szükséges, ha-nem jövedelmező és gazdaságos is lesz.

A nemzetgyűlés csütörtökön kezdi meg tárgyalni a frank-ügyet

A nemzetgyűlés mai ülését Sci-tovszky elnök 11 órakor nyitotta meg. Rubinek István előadó benyújtotta a frankbizottság je-lentését, a kisebbségi véleményt, valamint Farkas Tibor külön-veleményét. A nemzetgyűlés ezek-re kimondta a sürgősséget.

A mentelmi ügyek tárgyalása után az elnök napirendi indítványt tett s javasolta, hogy holnapra a frankbizottság jelentését tűzzék napirendre.

Rakovszky István: A frank-bizottság jelentését nem lehet még holnap tárgyalni, mert a je-lentés még nincs kinyomtatva és szétosztva a képviselők között. Ez ismét egy olyan lépés az elnök-ség részéről, amely

azt mutatja, hogy a szokott tussolást akarják ezzel az ügy-gyel kapcsolatban is

Elnök rendreutastja.

Rakovszky: Lehetséges az hogy a kisebbségi vélemény elő-adója ki legyen rekesztve a frank-bizottság plenáris tárgyalásáról. Kérem az elnök urat, házszabály-adta jogánál fogva vonja vissza Peyer kitiltását. A napirendi ja-vaslatot nem fogadja el.

Hegymegi Kiss Pál: A je-lentés nincs a képviselők kezei között és így

nem tudják, hogy miről fog-nak tárgyalni holnap.

Az elnök a 134. szakasz ellen vét akkor, amidőn holnapi napirendre akarja kitűzteni a jelentés tárgya-lását, mert ez a szakasz világosan úgy szól, hogy csak az tűzhető napirendre, ami kinyomtatott és szétosztott.

Horváth Zoltán: Önöket nem érdekli, hogy mi van a jelentés-ben, mert ők úgy is tudják, hogy mit fognak megszavazni! (Zaj.)

Rassay Károly: Az elnök ur eljárása házszabályellenes!

Scitovszky Béla elnök: A mai ülésen még szíjjel lesznek osztva a kinyomtatott példányok.

Rassay Károly: Előbb kellett volna a kinyomtatott példányok-nak beérkezni és csak azután tűz-hette volna az elnök ur a jelen-tés tárgyalását napirendre! Így ez házszabályellenes volt! (Nagy zaj.)

A Ház ezután elfogadja az el-nök napirendi indítványát.

Pakots József, Rassay Ká-roly és Rakovszky István a

hárszabályokhoz szólva tiltakoz-tak az ellen, hogy a szavazás után osztották ki a jelentéseket. Sci-tovszky elnök ezzel szemben hangsúlyozta, hogy nem sértette meg a házszabályokat.

Ezután áttértek az interpellá-ciókra, amelyeknek során Mala-sits Géza Vannay László levente-oktató esete kapcsán, aki tudva-levően Vázsonyi Vilmos támadói-nak egyike, kérdést intézett a kultuszminiszterhez: hajlandó-e a leventeoktatók előéletét vizsgálat alá venni és azokat, akik gyilkos-ságokban és atrocitásokban részt vettek, eltávolítani.

Klebensberg Kunó gróf vá-laszában kijelenti, hogy a levente-oktatóknak csak 20 százaléka nem néptanító. Vannayt egyébként a helyi hatóságok és nem az állam alkalmazta.

Néhány interpelláció után az ülés negyed ötkor véget ért.

Az adóhivatal adófizetés iránti intése

A városi adóhivatal felszólítja mind-azokat az adózókat, akik a községi adóelőkönyvben előírt és az 1925. évi 600. P. M. rendelet 27. szakasza alap-ján esedékes adótartozásaikat folyó évi február hó 15-éig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt 8 napon belül a városi adóhivatalnál fizessék be.

Nem fizetés esetén a hátralékosok-kal szemben a legszigorubb költséges végrehajtási eljárás folyamatba fog-tétetni.

Kerületi tornász bajnoki verseny Nagyszabású ifjúsági sportünne-pély március hó 6-án és 7-én — Husz középiskola tanárai Debrecenben.

A Középfoku Iskolák Sportegye-letei Országos Szövetségének deb-receni kerülete a tornász bajnoki mérkőzést március 6-án és 7-én rendezti Debrecenben, a kerület székhelyén. A rendezés nagy munkáját a református tanítóképző-intézet Tóth Mihály-sportköre intézi, élén az intézet testneve-lési tanárával, Somorjai Lászlóval. A versenyen szerepelnek egyéni és csapatversenyszámok. Külön érdekessége lesz a nyiregy-házi ág. h. ev. reálgimnázium csapata által bemutatandó világi-tós buzogány gyakorlata, ugyszin-tén ezen intézet parter tornája. Kiemelkedő lesz a verseny keretén belül a leánycsapatok ritmi-kus szabadgyakorlata. Március 6-án, szombaton délután lesznek az előmérkőzések, másnap va-sárnap már a döntő lesz.

A nagyszabású sportünnepe-ly vednökségét Ady Lajos tank. kir. főigazgató elvállalta, kivüle részt vesz a versenyen Sulyok János testnevelési igazgató, a KISOSZ. kormánybiztos helyettese a központtól kiküldött bírókkal együtt.

**HA REUMÁS,
használjon iszapot a
MARGIT-
fürdőben**

HIREK

Vendéglős bál

A Debreceni Szállodások, Vendéglősök, Kávésok ipartestületi szakosztálya a debreceni picérszakiskola javára 1926. évi március hó 2-án, kedden este tartja meg az Arany Bika nagyszállóda dísztermében zártkörű bálját.

Belépő jegyek ára: Személy-jegy 50,000 korona. Páholy-jegy 4 személyes 300,000 korona. Hat személyes 400,000 korona. A jegyek árán felül a szabályszerű vígjalmi adót is meg kell fizetni. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad s nyilvánosan nyugtáz a rendezőség.

A zenét a m. kir. honvédezenekar Nóth Antal főkarmester vezetésével és id. Magyar Imre zenekara szolgáltatja.

Báliroda: az Arany Bika földszinti helyiségében van. A bál kezdete este 1 órakor lesz. Pénzküldeményeket Gazdag József címére kell küldeni: Fehérló szálloda, Hunyadi ucca 1. szám címre.

A bál fővédnökei: Hadházy Zsigmond főispán, dr. Magoss György polgármester, dr. Ghiczy Tihámér kerületi rendőrfőkapitány, Sági Lajos rendőrfőtanácsos. Diszelnök: Németh András. Elnökök: Dallmann Ferenc, Kemény János. Alelnökök: Adler Miklós, Gazdag József, Dézsy László, Diósy Árpád, Eröss Jakab, Eisenberger Dezső, Kovács Aladár, Krausz Lajos, Lókody Sándor, Márkus Jenő, vécei Nagy Endre, Németh Aladár, Németh Nándor, Németh Lajos, Rosenberg Simon, Röllig Ede, Schwartz Miklós, Ungvári János, Weisz Ignác.

— Szerényi államtitkár Debrecenben. Szerényi Sándor báró kereskedelemügyi miniszteri államtitkár szerdán Debrecenbe érkezett, ahol Szantkay F. Béla főigazgató vendége volt. Az államtitkár látogatást tett úgy a főispánnál, mint Magoss György dr. polgármesternél.

— Balkányi Ede dr. tb. főorvos ismét aktív szolgálatban. Hadházy Zsigmond dr. főispán Balkányi Ede dr. tb. főorvost, akit a közgyűlés most nyugdíjazott, a nyugdíjazása folytán megüresedett kerületi tisztii orvosi állásba behelyettesítette.

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyam mai előadásai. Ma este 5-6-ig Varga Zsigmond dr. egyetemi tanár Az ókori keleti kultúra és hatása az egyetemes közművelődésre címen, utána 6-7-ig Révész Imre dr. ref. lelkész A magyar protestantizmus szellem- és művelődéstörténeti ismertetése címen tartanak előadást.

Harisnyák, csipkék
feltűnő olcsón
Binéthnél, Hatvan-utca 1.

— Ma este tartja Thawara Ray, a hindu fakir csodálatos előadását, a Bika dísztermében. Megmagyarázhatatlan kísérletei egy remekül érdekes új számmal kibővül. Senki se mulassza el e tünelmenyes látványosságot megtekinteni. Jegyek: Hegedűs és Sándor könyvekereskedésében 20, 30, 40 és 50 ezer koronás árban válthatók. Este a Bika halljában.

A debreceni rendőrség nem engedélyezte a debreceni szociáldemokratapárt által vasárnapra a frank-ügyben tervezett népgyűlést

Ismeretes és a Debreceni Független Ujság meg is írta, hogy a debreceni szociáldemokrata párt e hó 28-ára, vasárnap délutánra a Margit-fürdőben lévő Munkás Otthonba népgyűlést tervezett, amelyen a franküggyel foglalkoztak volna a népgyűlés szónokai: Peyer Károly, Propper Sándor és Györki Imre dr.

A szociáldemokrata párt már minden intézkedést megtett a népgyűlés megtartására vonatkozólag, azonban azt megtartani még sem lehet, mert azt a debreceni rendőrhatalóság nem engedélyezte.

A debreceni rendőrkapitányság vezetője, Sági Lajos rendőrfőtanácsos értesítette a debreceni szociáldemokrata pártot, hogy Szabó Lajos és társai nevében kért és február 28-án, vasárnap délután 3 órakor, kedvező idő esetén a Munkás Otthon udvarán, kedvezőtlen idő esetén pedig a Munkás Otthon dísztermében tartandó népgyűlést engedélyezése tárgyában a következő döntést hozta:

A népgyűlésen program szerint Peyer Károly, Propper Sándor és Györki Imre dr. nemzetgyűlési képviselők tartottak volna beszédet „A frankhamisítás és a szociáldemokrata párt” címen. A gyűlés megtartását nem engedélyezi a rendőrség az 1922. évi LXVIII. t.-c. alapján. Nem en-

gedélyezi azért, mert a frankhamisításnak bűnügyi része az arra illetékes bíróságra tartozik csak egyedül, a politikai része pedig a nemzetgyűlés által kiküldött bizottságra, amely egyedül hivattott a frankügyet felülvizsgálni, tehát ez az ügy népgyűlésen nem tárgyalható.

A gyűlést a rendőrség ezzel az indoklással nem engedélyezte és megtartása esetén a gyűlést kéri személyükben fogja felelőségre vonni. Az ellenőrzéssel Bacsó József rendőrfelügyelőt bízták meg, aki vasárnap délután a tervezett gyűlés helyén fogja ellenőrizni, hogy a gyűlést a betiltás ellenére nem tartják-e meg.

A rendőrhatalóság ez intézkedése nagy meglepetést keltett a pártban, mert gyűlést még ilyen indoklással be nem tiltottak. Kétségtelen ugyanis, hogy a polgárságnak és a munkásságnak joga van minden kérdést megbeszélni és eddig még aligha történt meg, hogy a rendőrség kontingentálta volna azokat a kérdéseket, amelyek népgyűlésen tárgyalhatók és nem állapította meg azt, hogy ez a tárgy megbeszélés tárgya lehet-e vagy sem. Most azután övindexet állított fel, amelyre nem a nem olvasható könyvek, hanem a meg nem vitatható ügyek kerülnek.

Elkészült a város 1926. évi költségvetése

Debrecen város költségvetése tudvalevően mindaddig nem készíthetett el, mert a folyton változó gazdasági viszonyok, a pénzügyi értékek stabilizálatlan volta lehetetlenné tette, hogy reális költségvetést készítsen a számvevőség. Epen ezért a városi tanács és a számvevőség mindmáig indennitással dolgoztak, amelyet legutóbb a közgyűlés március 31-ig hosszabbított meg.

Most azután a számvevőség teljesen elkészült a költségvetés elkészítésével és azon már csak az utolsó simításokat végzik, úgy-hogy nemsokára már a jog- és pénzügyi bizottság elé kerül, majd a márciusi közgyűlés elé, mindenestre olyan időben, hogy azt a közgyűlés az indennitás lejártá előtt letárgyalhassa, vagyis, hogy a tanácsnak április 1-én már megszavazott költségvetés álljon rendelkezésére.

A költségvetés elkészítését és egyben magának

a költségvetésnek realitását is erősen érinti a közgyűlésnek ama határozata, amellyel a telekértékadót eltörölte,

a számvevőség a telekértékadóból eredő, illetve várható jövedelmet a bevételek között felvette és az abban ma is szerepel. Egyik oka ennek az, hogy a városi tanács, illetve a tisztii főügyész hivatalból megfélebbézi ezt a határozatot és hivatalos körök azt hiszik, hogy a miniszter nem is fogja a határozatot jóváhagyni. Ma-

sik oka ennek az, hogy a számvevőség a telekértékadó címén előírányzott milliárdokat hamarosan nem is tudná más jövedelemmel pótolni.

Lehetne ugyan arra gondolni, hogy 75 százalékos pótdadót vessen ki a város, de ez igen körülményes dolog lenne.

Először is ehhez a miniszter előzetes beleegyezését kell kikérni, másodsorban úgy adópolitikai, mint városgazdálkodási és egyéb szempontokból igen kényes kérdés, amelyhez csak a legutolsó esetben lehetne nyulni. Miszti Károly dr. tisztii főügyész most készíti a felelőzést, amelyet a legközelebbi napokban ad be.

A telekértékadó ügyében különben, amelynek eltörlése nagy és nehéz problémát adott fel a városi tanácsnak, a polgármester csütörtökre tanácsii értekezletet hívott egybe, amelyen a követendő eljárást, valamint a költségvetésben bekövetkező változások folytán előálló új helyzeteket tárgyalják.

— Ma este tartja Thawara Ray, a hindu fakir csodálatos előadását, a Bika dísztermében. Megmagyarázhatatlan kísérletei egy remekül érdekes új számmal kibővül. Senki se mulassza el e tünelmenyes látványosságot megtekinteni. Jegyek: Hegedűs és Sándor könyvekereskedésében 20, 30, 40 és 50 ezer koronás árban válthatók. Este a Bika halljában.

— Vig-estét rendez a KAOSz. A KAOSz teadélutánja helyett vasárnap 28-án este 8 órától hajnalig tartó műsoros táncos vig-estet rendez az újonnan átalakított és gyönyörűen parkettírozott Albert Transsylvania nagyteremben, elsőrendű amerikai jazz-band mellett, 20,000 korona belépő díjjal. A KAOSz műsoros táncos teadélutánja is itt lesz ezentúl minden vasárnap, a szokásos keretek között, azzal a különbséggel, hogy jazzband mellett és jóval nagyobb teremben fogja a teadélutánja lejtetni a táncokat.

— Billiárdverseny az Arany Bikában. Március 2-án, 3-án és 4-én este 8 órától az Arany Bika félemeleti billiárdtermében billiárdverseny lesz. A verseny 3 csoportra oszlik: 1. kezdők (3-as átlagon alul játszó), 2. haladók (3 és 5-ös átlag között játszó), 3. mesterjátékosok (5-ös átlagon felül). Nyelvények között 8 értékes díj kerül felosztásra, amelyek az Arany Bika sör-csarnokának kirakatában kiállítanak. Nevezni lehet március 2-án j. u. 6 óráig az Arany Bika félemeleti billiárdtermében. Nevezési díj 25,000 K.

— Feltámadt a ruszinszkói nemzeti tanács. A régi rorradalmi idők emlékét idézi vissza az a munkácsi hír, amely arról számol be, hogy a csehszlovákiai Orosz Nemzeti Tanács a napokban ülést tartott és azon elítélte a prágai kormány nyelvrendeletét. A nemzeti tanácsok az utóállamokban a parlamentek megalakulásával tudvalevően megszűntek, annál feltűnőbb tehát a ruszinszkói Orosz Nemzeti Tanács feltámadása. A tanács egyébként a Csehszlovákiában élő orosz kisebbségek nevében tiltakozó határozatot hozott a nyelvrendelet ellen, mert az súlyosan sérti a kisebbségi jogokat és ellentétben áll azokkal az ígérettel, amelyeket 1918-ban a csehek ruszinszónak tettek.

RAMMINGER hölgyfodrász
Varga-utca 1.

— Veszedelmes versek. Erdélyben ismét félnek a versektől, még azoktól is, amelyek nem jelentek meg nyomtatásban. Legújabbán már a kéziratokat is elkobozzák, ami a cenzura történetében is példátlan. Néhány nappal ezelőtt Magyar Bálintnak, az erdélyi neves papköltőnek a versét kobozta el ilyen módon az ungvári rendőrség. Magyar Bálint, aki az átalakulás után az Ungváros megjelent Határszéli Ujságot szerkesztette, látogatába Ungvárra érkezett és egy irodalmi délutánon több versét felolvasta. Szereplésének másnap azonban különös folytatása lett, mert reggel detektív jelent meg Magyar Bálint szállításán és felszólította, hogy magával hozott verseinek kéziratát adja át a rendőrségnek. A verseket a detektívek lefoglalták.

— Balesetek. Horváth János nap-számos szerda délután hordókat gurított fel a pincéből, a hordó véletlenül a jobb kezefejére gurult és összetört. — Irmak Károly realiskolai tanuló az iskola udvarán olyan szerencsétlenül esett el, hogy a homlokán súlyos sérülést szenvedett. — Bánai József szabótanuló a Csapó ucca 64. szám alatt lévő szabóműhelyben egy üvegajtónak zuhant és az arcát az üvegszilánkok összevagdalták.

Csütörtök
február 25.

Apollo
Lord Sherlock Holmes
Viola Dana és Raymond Griffith

Vigszínház
Takarodó
Bernhardt Goetzke és Clarie Lotto

Csütörtök
február 25.

Tegnap ujszülöttek. Az anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő ujszülötteket jelentették be: Marozsán Sándor gulyás leány Margit, Kovács István kőfaragó tanuló fia István, Kis István bankszolga fia László, Bányai József dohánykertész leány Borbála, Aleszovics Pál kerékgyártó segéd leány Julianna, Hajas József városi gulyás fia József, Pálfi Ferenc nagybérlő fia Ferenc, két törvénytelen ujszülött és egy halvaszületett.

Tegnap halottak. Az anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Endrődi Zoltán Ferenc ref. 14 hónapos, Kraszula Endre rk. 22 éves, Tokaji István ref. 19 éves, Szabó Lajos ref. 12 hónapos.

Höchtl Margit és Regéczy Ilona hegedűművésznő együttes hangversenye március hó 10-én a Városi Zenedében. Jegyek Keszthely könyvkereskedésében, Szent Anna ucca 2. sz. Telefon: 9-99.

Varrógép-javításokat szakszerűen, gyorsan és olcsón eszközöl a Singer varrógép részv. társ., Piac-ucca 79.

Tükörgyártás, üvegcslizolás, kirakatok tükrözése. Sipkovits, Sziv u. 14-15. Telefon 356

A Margit-fürdő összes zuhanytermei kellemesen fűtve nyitva vannak.

Könyves ház

Ezen rovatban felsorolt könyvek kaphatók: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Debrecenben.

Benedetto Croce: A politika elemei. A nagy olasz filozófus sokoldalú vizsgálatai közben eljutott a politikához is, persze nem a szó köznapi értelmében, mert ő tanulmányában a politika filozófiájának legnagyobb problémáit foglalta össze abból a célból, hogy alkalmas adjon az olvasóknak azok végiggondolására. Minden művelt ember gondolkodik politikáról s ezért minden művelt emberhez szól korunk egyik legnagyobb gondolkodójának ez a kis könyve, melyet Révay József kitűnően fordított magyarra. A Kultura és Tudomány sorozatában megjelent könyv ára kötve 37,500 korona.

Geoffrey Ross: Édes paprika. (Regény 2 kötetben.) A kiváló angol író, a kommunizmus után éveket töltött Budapesten, érdekesítő, a magyar viszonyokat szeretettel ölelő regényt írt Budapestről, Magyarországról s a főváros erkölcséről. Élvezetesebb, izgalmasabb regényt alig lehet találni. Ára fűzve 8 pengő, (100.000 K), kötve 13 pengő (162.500 K).

Komáromi János: Pataki diákok. Komáromi János irodalmunk egyik legtekélyesebb neve. Minden sor írását a legnagyobb érdeklődéssel olvassák az emberek. Most talán a legszebb műve kerül kiadásra. Ilyen érdekes témájú könyv még aligha volt a magyar könyvpiacra. Olyan világot hoz elénk az írás, mely eddig a nagyközönség előtt valóban ismeretlen volt: megismertet a négyszázeves diákelet hagyományával, tarka virágával, jellegzetes alakjaival, a híres kollégium emlékektől terhes multjával. Ára: fűzve 5 pengő (62.500 K), kötve 7,60 pengő (95.000 K).

Csödtömeg-kiárusítás

A vb. Aszódi Márton ruhakereskedő csödtömegéből még visszamaradt rövid télikabátok, csizmanadrágok, téli és tavaszi férfi és női öltönyök, átmeneti gyermekkabátok, téli és nyári gyermekosztályok február hó 25., 26. és 27. napján fognak kiárusítani a Piac ucca 1. szám alatt lévő üzlethelyiségben.

Ugyanítt megtekinthető a bolti berendezés s egyéb üzleti felszerelés, amelyek ugyancsak eladás tárgyát képezik.

Daróczy József ügyvéd, mint vb. Aszódi Márton csödtömeggondnoka. Szent Anna u.18. sz.)

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csütörtök: **Alexandra.** Operett. C) bérlet.

PÉNTEK: **Alexandra.** Operett. Bérletszűnet.

SZOMBAT: **Alexandra.** Operett. Bérletszűnet.

VASARNAP délután: **A régi jó Budapest.** Operett. Este: **Alexandra.** Operett. Bérletszűnet.

HÉTFŐ: **Loute.** Bohózat. A) bérlet.

KEDD: **Loute.** Bohózat. D) bérlet.

SZERDA: **Loute.** Bohózat. B) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: **Loute.** Bohózat. C) bérlet.

A színházi iroda hírel:

Alexandra kivételesen óriási sikere miatt „Loute” francia bohózat bemutatója halasztást szenved.

Alexandra, az igazgatósághoz érkező tömeges felszólítások folytán, tovább marad műsoron.

Alexandra, péntek, szombat és vasárnapon bérletszűnetben.

Alexandra páratlan sikere képezi beszéd tárgyát az egész városban.

Alexandra előadásaira tömegesen érkeznek a vidékről látogatók, a szenzációs siker hírére.

Alexandra megnövelte Debrecen idegenforgalmát.

Alexandra a Kardoss-éra legnagyobb diadala.

Vasárnap délután első helyekkel, a közkedvelt, régen pihentetett **A régi jó Budapest** közkívánatra lesz megismételve.

Alexandrában a világhírű orosz táncosok teljesen új nagy ballet táncot mutatnak be!

Mozgósínházak:

APOLLO: Attrakció! Lord Sherlock Holmes, komédia 7 felvonásban. A főszerepben Viola Dana és Raymond Griffith. Rendkívül érdekes történet a londoni előkelő életből, amelybe exotikus egyének is belejártszanak. Kisérő: Esküvő lóháton, burleszk.

VIGSZÍNHÁZ: A Takarodó, Bayerlein Ferenc drámája után 7 felvonásban. A főszerepeket Bernhart Goetke és Claiér Lotto játszzák. Ez a minden ízében európai jellegű film a mi lelki ábrázatunk vonásait viseli magán. A film megalkotói a hadbíró-sági tárgyalásra fektetik a fősúlyt, amely valóban mélységesen izgalmas. Kisérő: Jimmi és a rífl kannibálók, burleszk. Jönnék: Harry Piel-lel Pénzt vagy életet, Varieté — Putty Lia, Emil Jannings és Warwick Wark-al, Rin-Tin-Tin — Segítség!

METEORBAN csütörtökön „Dick Turpin, a gálans bandita”, amerikai világláger, Tom Mix-szel. Kisérő film: „Elment a rózsám Amerikába”. Előadások 6 és 8 órakor.

SPORT

A DKSE összes játékosait felkérem, hogy csütörtökön este fél 8 órakor a Kereskedelmi Társulat kistermében szakosztályi ülésre okvetlen jelenjenek meg. Angyal.

Boxolás. Egon Gutfreund február 24-től kezdődőleg birói tanfolyamot nyit. Felkérjük a boxolás iránt érdeklődő urakat, hogy Egon Gutfreund urat sziveskedjenek felkeresni a DTE Péterfia ucca 76. sz. alatti tornacsarnokában naponta 6-8-ig.

Magyarország legjobb birkozó gárdája Debrecenben. A Debreceni Torna Egyesület birkozó szakosztályának vezetősége olyan sporteseményt készít elő, amilyen még Debrecenben

nem volt. Debrecen város bajnoksá-
báért márc. 7-ére kitzte a versenyt,
amelyre sikerült részvételre megnyer-
ni egy a 3 milánói Európabajnokot,
mint a párisi olimpiáson kitűnően
szerepelt magyar birkozókat. A DTE
vezetősége fáradságot nem ismerő
buzgalommal dolgozik azon, hogy e
versennyel olyat nyujtsen Debrecen
közönségének, amely alkalmas legyen
arra, hogy az izig-vérig magyar spor-
tot, a birkozást megszerettesse s a
jövőben is az érdeklődést ébrentartsa.
A verseny a Bika disztermében fog
lezajlani ünnepélyes keretek közt. A
Magyar Birkozó Szövetség elnöksége,
élén Brüll Alfréd elnökkel Magyaror-
szág egyik legkitűnőbb sportférfiával,
csaknem teljes számban résztvesz a
versenyen és személyesen fogják a
ritka szép versenyt vezetni. A ver-
seny 6 súlycsoportban lesz, minden
valószínűség szerint kevés számu ne-
vezéssel, miután a világlklasszisu baj-
nokok mellett a vidéknek csak né-
hány kiváló birkozója jöhet számí-
tásba.

KÖZGAZDASÁG

A buza 5000 koronával olcsóbb

A piacon inkább lanyha volt az
irányzat. A buza 5000 koronával
olcsóbbodott. A forgalom minimá-
lis maradt. A zab első árhatárát
2500 koronával leszállították. A
lisztárak változatlanok. Hivatalos
árfolyamok: tiszavidéki buza 392
—405, dunántúli 385—397,5, pest-
vidéki 387—400, rozs 227—230,
árpa 235—245i sörárpa 310—350,
zab 250—260i tengeri 180—182,5,
korpa 170—172,5.

Valuta árfolyamok: Angol font
340580—348580, Berlga frank 3238
—3252, Cseh korona 2110—2117,5,
Dán korona 18515—18575, Dinár
1252—1258,5, Dollár 71225—71525,
Francia frank 2622—2642. Hol-
landi forint 28550—28690, Lengyel
zloty 8600—9250, Lei 303—311,
Leva 495—535, Lira 2858—2878,
Német márka 16966—17016, Osz-
trák schlling 10041—10075, Nor-
vég korona 15335—15385, Svájci
frank 13725—13780, Svéd korona
19070—19130.

RÉSZLETFIFETÉSRE

legolcsóbb és legszolidabb bevásárlási forrás

Hungári részletáruházban

Plac utca 77.

Allandó nagy raktár: rőfös áruk, szőnyeg, függöny, paplan és ágyszerítőkben. — Előnyös fizetési feltételek.

VÉGELADÁS

Az

Arany Bika Divatházban

(Bika-épület)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

végkiárusítás!

Az összes raktáron levő rőfös- és divatáru-
kat minden elfogadható árban
kiárusítjuk.

Siessen mindenki szükségleteit beszerezni.

Mindenféle maradékok fél-
áron alól is kaphatók!

VÉGELADÁS

Debrecen, Plac-utca 79.

A debreceniek találkozóhelye

Budapest legelsőrendű, mo-
dern családi szállója az

István Király szálloda

VI., Podmaniczky-utca 8.

Mérsékelt árak, figyelmes
kiszolgálás, modern be-
rendezés, központi fűtés,
melegvízellátás, lift.

A Nyugati pályaudvar közelében.

Legolcsóbb hálóok, ebédlők,
uri szobák, bőrgarnitúrák

heti Részletre havi

SZÁNTÓ butorraktárában

Csapó-u. 17., Színház átjáró.
Telefon 10-30.

Padlólakkok

kiváló minőségben, ugyszintén
mindennemű festékek
nagyon olcsón kaphatók

STERN festéküzletében,
Piac-u. 10., a Bikával szemben

Ugyanott poloska és svábhogó-irtó a
volt minőségben ismét kapható.

Három olcsó cipőhét!

NEUMANN MIKSA cipőáruháza Debrecen, Piac-u. 41.

A cég 25 éves fennállásának évfordulója alkalmából elhatározta, hogy t. vevőinek $\frac{1}{4}$ százados partfogását úgy viszonzozza, hogy **február 24-től március 16-ig három jubileumi hetet rendez, mely idő alatt minden vásárló**

15% árengedményt kap.

Csak elsőrendű áruk kerülnek eladásra!

Utleveleket

leggyorsabban és legolcsóbban vízumoztat

Máv. II. Menetjegyiroda

Piac-u. 56. Telefon 12-03.

Bel- és külföldi fürdők képviselője.

Vasuti jegyek kiadása reggel $\frac{1}{2}$ 7-től este 9-ig

ALKALMI ajándéktárgyak.

Manikűr- és fésű kazetták, puderek, parfümök, kölnivizek, diéztárgyak. — Francia és angol parfümkülönlegességek.

150,000 korona vásárlásra ingyen manikűr-béretet ad az olcsóságáról előnyösen ismert

„Parfumerie Ilona” Szent Anna 1. Kőlfőn manikűr.

Butorok

elismerten legjobb minőségben, eredeti gyári áron szerezhetők be a

Debreczeni Faipar Rt.

városi üzletében

KIRÁLY-U. 4. sz.

Kedvező fizetési feltételek.

RÁDIÓ

készülékek és alkatrészek, audion csövek, fejhallgatók, accumulator és anód-telepek stb. Rádió amatőr készülékek javítása és átalakítása, accumulator töltés a **Földvári-féle** Debreceni I. elektrotechnikai gyárban **Széchenyi-u. 55.** Telefon 168

A mai könyvpiac eseménye!

Most jelent meg!

A NŐ.

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról.

Irta **Dr. Bauer A. Bernhard** orvostanár, **egészségügyi főtanácsos.**

Pompás aranyozott diszkötés, lexikon alak, finom papíron, gyönyörű nyomással.

Dr. Fülöp Zsigmond kitűnő fordítása.

Ára 20 pengő = 250,000 kor.

Kapható:

Hegedüs és Sándor Rt.

könyvkereskedésben a főposta mellett

Telefon: 54.

Debreceni „TÖREKVÉS” asztalos-iparüzem

Bálint Lajos és társai törv. bej. cég.

Épület- és műbutor-asztalosok. Rákóczi ucca 13.

Vállalunk mindenféle épület-, portál-, valamint üzlet-, iroda- és a legmodernebb lakásberendezéseket a leggyorsabbtól a legdíszesebb kivitelig.

Divat-kezttyűk

(Párisi minták szerint) minden szín- és kivitelben kaphatók esetleg rendelésre rövid idő alatt készülnek

SCHÖN SÁNDOR kezttyű-, kőtőző- és (Füvesi) műszertárban

DEBRECEN, PIAC-UTCA 14. Csapó-utca sark.

Porosz szén

elsőrendű, valamint **tűzifa** házhoz szállítva, legelőnyösebben beszerezhető

Békési és Löw cégnél Debrecen, Bánffy-u. 4. sz. (Hugárja Hengermalom mellett) Telefon 945.

Uj könyv! Most jelent meg!

A mai Oroszország leghűbb közgazdasági képe!

Dr. Kovrik Béla

Az új Oroszország

(1917—1926.)

Társadalom. — Közgazdaság.

(Ideológia és politika. — A szovjetek államberendezése. — Forradalmi realizmus és utópizmus. — Leninizmus. — Bolsevik gazdaságpolitika. — Nép. — Agrárviszonyok. — Trösztök és ipari szindikátusok. — Külkereskedelem. — Gabonaexport. — 1924. valutareform. — Neonex. — Anglia és a szovjetek harcának kihatása Európa sorsára.)

Ára 12 pengő, 150,000 korona.

Kapható:

Hegedüs és Sándor Rt.

könyvkereskedésben, a főposta mellett.

Telefon 54.

Uj kárpitos üzlet!

Van szerencsém a t. vevőközönséget értesíteni, hogy **Hunyadi ucca 17. sz.** alatt **uj kárpitos üzletet** nyitottam, hol hencserek, matracok, diványok és szalagarnitúrák jutányos árban kaphatók.

Tisztelettel **PRECZ kárpitos.**

Javítások szakszerűen és olcsón. **Műhely: Hatvan ucca 41.**

Purimra

izléses **Schlechmonesz** csomagok **összeállítását és feladását elvállaljuk.** Vidékre és megszállott területre **megrendelhető**

Farkas Ignácz és Társa

kóser cukrászdájában

Pásti-utca 6.

Valódi francia és angol **Coty-Houbigant-Guerlain-Roger-Gallet-Atkinson** cégek gyártmányai, Puder, parfüm, kölniviz, ajakír, szappan stb. **különlegességek legolcsóbb gyári árral beszerezhetők a Korzó drogueriában** **Piac ucca 42.**

GYERMEKDIVATHÁZ

ÜZLETHELYISÉGÉT **Simonffy-utcáról VAROSHÁZ-ÉPÜLET,** főkapu mellé helyezte át!!

Tóby István

ujléta

fajborainak

litterenkénti kimérése

Kossuth-utca 9.

Kapu alatt.

GYENES ANTAL

központi fűtés, vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata **DEBRECEN, ARANY JÁNOS UCCA 27. TELEFON 9-37.**

A könyvpiac legolcsóbb könyve!

Az idősebbik Dumas centenáriuma alkalmából megjelent

A testőr trilogia teljes négykötetes magyar fordítása

A trilogiai felosztása.

I. RÉSZ:

A három testőr

I—II. kötet egybekötve. Fordította: Sándor Tivadar. Terjedelme 725 oldal.

II. RÉSZ:

Husz év múlva

I—III. kötet egybekötve. Fordította: Molnár János. Terjedelme 580 oldal.

III. RÉSZ:

Bragelonne vicomte

I—VI. két részbe kötve. Fordította: Csetényi Erzsébet, Czéke Marianne és Lengyel Miklósné. Terjedelme 1300 oldal.

(Lebilincselő, izgalmas cselekmény, a pompásan megrajzolt regényhősök, a művészi érzékeltetett történelmi háttér, mindez a legszélesebb körű olvasóközönség kedvenc olvasmányává avatta „A testőr trilogiát”. A világhírű munka mégis csak kevesek olvasmányává maradt nálunk, mert kevés embernek jutott pénze ilyen nagy terjedelmű mű megvásárlására. E most megjelent teljes kiadást a kiadó a magyar olvasóközönség minden rétegére számára hozzáférhetővé akarta tenni, ezért a mi viszonyaink között szinte példátlan nagy példányszámban nyomatta ki.)

Ambrus Zoltán, a kiváló kritikus ezeket írja a testőr trilogiájáról: „Aki elolvassa ezt a regényciklust, amelyet az idősebbik Dumas egyedül írt, el fogja ismerni, hogy Dumas az elbeszélésnek, vagy mondjuk meseköltésnek és előadásnak olyan művésze volt, akit még sokáig fognak olvasni a később érkezők és mindig lesznek, akik gyönyörködni fognak D'Artagnanban, Athosban, Porthosban és Aramisban, a négy testőrben, akik oly vigasztalóan erősek.”

A teljes trilogia, 4 vaskos kötet, fűzve, színes borítékban 25.600 pengő, 320.000 korona.

Aranyozott félvászonkötésben 33.600 pengő, 420.000 korona.

Aranyozott egész vászonkötésben, tokban 40 pengő, 500.000 korona.

Hitelképes egyének az eredeti árban kényelmes részletfizetésre is megkaphatják

Hegedüs és Sándor Rt.

könyvkereskedésben a főposta mellett

Telefon: 54.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlés díja 10 szög 2000 korona, minden további szög 200 korona. — Vastag betűs szavak duplán számítatnak. — Állást vagy foglalkozást keresőknek félárban. — Apróhirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Piac utca 49., II. udvar, Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedés Piac utca 34., Aczél Henrik könyvkereskedés Piac utca 24., Szőlősi-traffic Hatvan uca 1., Bárdos könyvkereskedés Hatvan uca 15., Grűnné-traffic Hatvan uca 35., Meskőné-traffic Hatvan uca 70., Kiss József fűszerüzlet József kir. herceg uca 24. Lajos István Széchenyi uca 50.

HÁZASSÁG

HÁZASSÁGOKAT csak jobb körökben ajánl megbízható diszkrét Fischer Irodája Budapest, VII., Dohány uca 68. III. 14. 2090

VETEL

SZABÓK figyelmébe! Vasalópárnát vesznek. Moskovits, Hatvan 5. 3128

EGY öszszecsukós vaságyat vesznek. Telegi uca 22. Özv. Babrikné. 3222

DIANA sósorszeszes üvegeket fél és egy deciset vesznek. Cim a kiadóban. 3228

ELADÁS

ÉKSZERT részletfizetésre adok. — Schiffmann ékszerész, Piac u. 67. 3212

NŐI KALAPOK a legolcsóbban szerkeszthetők be Jungreis Mari, Arany János uca 37. 3203

CSEPLŐGÉP, 8-as, Hoffer, személyautó, gazdasági felszerelések olcsón kaphatók. Bethlen u. 10. 3206

HARISNYÁK, csipkék, rövidárak legolcsóbban legnagyobb választékban Binéthné, Hatvan uca 1. 3191

HARISNYAFEJELÉST legjobban, legolcsóbban zsinór-paszománygyárban, Piac u. 32., udvarban. 3092

SELYEMKALAPOK nagy választékban olcsón szerkeszthetők be. Matka Anna, Csemete u. 10. 3063

ÉLŐ-ÉS MŰVIRAG, sirkoszoruk, alkalmi csokrok izlésesen és olcsón kaphatók készen és megrendelésre. Széll Sándorné, Csapó uca 81. 2788

LEGDIVATOSABB kalapok, estélyi, uccai ruhák, alakítások bámulatos olcsón kaphatók és készülnek „Belvárosiban”, Kossuth uca 26. 2578

BÁRMILYEN komplikált órák javítását vállalom. Ékszer a legolcsóbb árban. Zola műorás. Bádogos uca 2. 2436

VANGOR ANTAL épület és butor asztalos Debrecen. Csapó uca 9. Vállal e szakmába mindenféle munkák készítését, javítását, izléses kivitelbe, méltánvos árak mellett. 2509

CSEMEGÉT és fűszert legolcsóbban vásárolhat Spiró Sámuelné, Szentanna uca 5. 2365

VASÁRUK, edények, kerítésfontok, kapák, kaszák, Nagy vasüzletében, Csapó uccai forduló. 2787

DÉLIGYÜMÖLCS, CUKORKA és csemege nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Steinbergernél, Piac uca 75. 2690

LICHT BERNAT órák és ékszerész Simonffy uca 1. Leszállított árban vállal óra- és ékszerjavítást jótállással. Órák, ékszer legolcsóbban kaphatók. Győződiön meg. 3072

RÓZSA vetőkrumpli eladó Simonffy uca 33., Lehotainál. 2395

GYERMEKKOCSI üzem, Piac u. 9. Lakatos tanulók felvételnek. 3160

PENZTÁRCAT, retikült, bőröndöt jól csak Feuerman bőröndösnél vehet. Piac u. 44. 3190

KÉZIMUNKA anyagok, előrajzolások, aszurozás, endlízés gépen legolcsóbban Szilárvinnál. Széchenyi 1. 2517

PISKOLTY uriszabó üzlete Piac uca 64. Munkákban, árakban vezet. 3093

ORAJAVITÁST bármilyen komplikáltat, olcsó árban vállalom. Schiffmann órák üzletében, Piac u. 67. 3211

TISZTAN kezelt kóser hordós káposzta kapható. Simonffy 5., baromfiüzlet. 3220

UJ FÜSZERÜZLET Zsák uca 11. megnyit, mindenféle fűszer olcsó árban kapható. 3213

FÉRFIÖLTÖNYT ingyen nem kívánhat, mérték után 450 ezer koronáért készítek. Tegdes János, Péterfia 42. 2950

MÁRVÁNYMOZAIK, cementlapok, betonárak, mindenféle építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Működgyárnál, Fűrdő u. 2. 2752

ITT az olcsósági hullám Goldberger-nél, déligyümölcsökben, stb., pinceüzletében kicsinyben és nagyban. Csapó uca 21. Telefon 14-14. 2973

TÜZIFA és szén legelőnyösebb forrása Erdélyi tűzifa behozatali rt. Telefon 12-50 és 10-93. 2751

CECILIA TELEP 4. szám eladó egy szoba konyhás, spájzos ház. Értekezni lehet ugyanott. 3193

CEMENTLAPOK, betoncsövek, kutyvűrök legolcsóbban beszerezhetők Lukács Vilmos és Testvére cementáru gyárában Debrecen, Hatvan u. 7. 2342

LUSZTIG ERNŐ asztalos mester. Deák Ferenc uca 10. Vállal műbutorokat, berendezéseket, épület munkákat. Kész konvhaberendezések részlete is kaphatók. 2135

PESTÉKEK, lakkok, firnisz, zománkok, legfinomabb szoba padlólakkok legolcsóbban kaphatók. Klein Vilmos Arany János 10., udvarban. 2213

SESTAKERT, Komlóssy-ut 66. szám alatti téli-nyári lakású szolgáló villa egy hold szőlővel jutányos áron eladó. Értekezni Honvéd uca 9/B. 4378

BAKOS ISTVÁN vaskereskedése, Csapó uca 88. Mindenemü vasárak olcsó beszerzési forrása. 2789

KÉZZEL szedett fajtalmák, magybányai szilva, déli gyümölcsök legolcsóbban beszerezhetők Hatvan uca 4., pincében. 2173

PENZTÁRCAT, retikült, bőröndöt jól csak Feuerman bőröndösnél vehet. Piac u. 44. 3190

LEGJOBBAK és a legolcsóbbak a Grünwald cipő üzem gyártmányai. Sas uca. 2351

CSAPÓ UCCA 67., Bálint József asztalos ajánlja saját készítésű butorait. 2790

LEGOLCSÓBB árakon kedvezményes részletfizetésre beszerezhetők kárpát-ár szerint rőfös, uri és női divatcikkék, mennyasszonyi kelengyék, rendkívül előnyös feltételek mellett. Kertész Jenő, Piac u. 19. 3072

BETONCSERÉP, cementlap, kutyvűrű legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementgyárában, Kiszegyesi-ut 2. Telefon 307. 2573

LEGJOBB minőségű tüzfűtő, porosz-szenet, meszet és mindenemü építkezési és tüzelési anyagot szállít Schiffmann, Pesti uca 3. és Károly Ferenc József ut 6. Telefon 852. 2670

SZENET fűtésre csak berenteit használjon, teljesen szagtalan, salakmentes, legolcsóbban sparheltben is elsőranguan ég. Házhöz szállítva q-ként 39.000 K. Telefon 13-47. 2912

HÓFEHÉR KENYÉR 5600
BUZA KENYÉR 5200
FELBARNÁ KENYÉR 4000
BARNÁ KENYÉR 3400
a KORONA lerakataiban.

WIRTH, Stingl-zongorák és pianinó, valamint gramofongépek és lemezek nagyválasztékban kaphatók. — Szendrő, Batthvány u. 22. 3215

SIRKÖVEK műköből, termésköből olcsón kaphatók Debreceni Működgyárnál, Fűrdő u. 2. 2753

KERESLET

SÜRGŐSEN keresek nőikalapüzlethez társat, kinek ipara vagy arra jogosultsága van, teljes jártassággal bír és esetleg üzlethelyisége van. Válaszolni levélben részletesen azonnal. Cim a kiadóban. 3217

ALLASNÉLKÜLIEK FIGYELMÉBE! A mai nehéz elhelyezkedési lehetőség mellett is keresett alkalmazott a jó sófför, mivel az autóforgalom napról-napra gyarapodik. Ajánlom figyelmébe 14 év óta fennálló, március hó 1-én ujonnan megnyit sófföriskolámat, ahol szakavatott elméleti és gyakorlati oktatás mellett — mérsékelt díjazás ellenében — lelkiismeretes előkészítést nyervehet sófförvizsgára. Jelentkezni: Simonffy u. 19. Weiszberger M. 3224

SZÁRAZDADAT keresek március 1-re egyéves gyermekhez. Ullmann, Kossuth uca 22. 3227

JÓ CSALÁDBÓL való fiú tanulónak felvétetik Weisz Miksa bőruzetében, Hatvan uca 2. 3207

KISEBB munka elvégzésére kárpitot keresünk. Cim a kiadóban. 3204

EGY már meglévő Piac uccai varrodához perkt társat keresek. Cim a kiadóban. 3195

KEZDŐ gép- és gyorsirónó azonnali belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 3107

HAJDU MEGYE és környékén nagy kiterjedésű ismeretségi körrel rendelkező ny. tisztviselő, vagy szakmában jártas egyént feles társként bevez fakeskedelmi vállalat. Cimet a kiadóba kérjük beadni. 3090

NEMETÜL tanulhat, biztos sikerrel, leggyorsabban, legolcsóbban, szüleit német urinónél. (Esti tanfolyam is.) Darabos u. 7. szám. 3012

KERESKEDELMIT végzett, jóírású, irodailag gyakorlott fiatalember alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3004

LAPKIHORDÓ ASSZONY felvétetik a Debreceni Független Ujság kiadóhivatalában. Piac u. 49. 3194

KETTŐ vagy háromszobás modern lakást keresek belterületen. Cim a kiadóban. 3057

VEGYES

EGY különbejáratu szoba butorral vagy anélkül kiadó. Postakert, Gyár u. 8. 3216

ERTESÍTÉS! A cukrászati tanfolyam e hó 25-én veszi kezdetét. Jelentkezni lehet jövő hó 1-ig. Előadások reggel 9-től 12-ig, délután 3-tól 6-ig, este 7-től 10-ig. Beiratást egész nap eszközölöm. Kristó Károly, Miklós uca 51. sz. 3221

LAKÁCSERE: Két szoba előszoba, mellékhelyiség hasonlóval. Cim: Zsák uca 3. 3219

DEUTSCHE Kinderpflegerin wird per 1. März. zu einjährigem Kindesucht. Ullmann, Kossuth uca 22. 3226

KÖZPONTBAN egy vagy két uriember részére különbejáratu szépen butorozott, tiszta szoba kerestetik, egymillióig. Pannonia 20. sz. szoba, délelőtt. 3218

KIADÓ egy butorozott szoba két fiatalember részére. Török Balint u. 14. 3225

MODERN háromszobás komiortos lakások és egyszobás lakások. Központon épülő új házban május hó 1-re lelépéssel kiadók. Cim a kiadóban. 2447

Frack, szmoking és zsaket kölcsönző Intézet. Vágh, Vár-u. 2.

Megérkeztek
a tavaszi és nyári
szövetujdonságok.
Finom angol öltönyt
1.800,000 K-ól készítek.
Hitelképes egyéneknek heti vagy havi
részletre is.
RÓTH, Bika-bérház.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőségben készít
NEUMANN, Péterfia-utca 19.

Kényszerkölcsön
kötvényeket vesz, kényszerkölcsön hátralékot befizet
Dr. BALÁZS JENO bankháza
Piac-utca 89. Telefon 143.

MŰHELYNEK, raktárnak helyiség kiadó. Ügyvédi iroda, Piac 49. Telefon 420. 3229

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Deák Ferenc u. 11. 3223

KERESEK 1 szoba konyhát lelépéssel március 15-re. Cim a kiadóban. 3161

A PATAKY ingatlanforgalmi, pénzkölcsönt közvetítő és gazdatisztek elhelyező irodája Csapó uca 19., keresztépület 2974

VIZVEZETÉKET, fűrdőberendezéseket kedvezményes fizetési feltételek mellett szakszertűen készít és javít Kovács Gyula szerelőmester. Szentanna uca 2. 2144

FACEMENTTETŐK javítását szakszertűen végzi Lukács Vilmos és Testvére Debrecen. Hatvan u. 7. 2341

BUTORZSINORT, gömbölyüt, laposat olcsón készít Barcza paszományos. Degenfeld tér 3. 2979

KETTŐ szoba és összes mellékhelyiségekkel álló lakrész sürgősen kiadó. Cim a kiadóban. 2907

ENDLIZÉST, csipkebeadást vállal Nagy Gyula műhíző. József kir. herceg 3. 2230

KOTRÁS László katonai, polgári sapkakészítő. Piac uca 89. 2452

KVARTÉLY kapható házaspárnak ágyval vagy ágy nélkül. Késes u. 22. 3194

NAGY üzlethelyiség március egyre kiadó lelépés nélkül, központon. Telefon 10-90. 3199

FEMARUGYAR Hunyadi uca 1. korcsolyákat készírtül, komplikált szerkeszkepeket javít, készírt, mindenféle szakmai bémunkát kitűnően, olcsón eszközöl. 2143

SZENTPÉTERY Sándor kárpitos. Piac uca 75. Diványok, hencserek, gamiturák raktáron. 2579

DEBRECZENSZKY ISTVAN kárpitos Halköz 4. Kész hencserek, diványok, szalon bőr- és berszely garniturák állandóan raktáron. Javításokat jutányosan készírt. 2275

ORVOSTANHALLGATÓ hosszú gyakorlattal vállalja középiskolások correpetálását és magánvizsgára való előkészítését. Cim a kiadóban. 2748

HÓ, sárcipőt, autógumit olcsón javít Orbán. Piac uca 9. 2338

ELCSERÉLNEM egy szobás belterületen lévő modern lakásomat hasonló kétszobással ráfizetéssel. Cim a kiadóban. 3058

BUTOROZOTT szoba esetleg konyhasználattal olcsón kiadó a Mester uccában. Cim megudható Piac u. 77., Szikraáruházban. 3157

Menekült órák
szakszertűen, meglepő olcsón
vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.